

Aluekehittämisen keskustelut v. 2023

Mhall 07.11.2022 § 184

Aluekehittämisen keskustelut (ALKE) tulivat lakisääteisiksi vuoden 2021 syyskuun alussa voimaan tulleen alueiden kehittämisen toimeenpanoa koskevan lain myötä (756/2021). Seuraavat aluekehittämisen keskustelut käydään lain mukaisena toimintana vuoden 2023 helmikuussa. Alueiden uudistumisen neuvottelukunta AUNE linjasi 30.5.2022 kokouksessaan, että vuoden 2023 aluekehittämisen keskustelut käydään 8.–9.2.2023 maakuntakohtaisten keskustelujen sijaan kaikille yhteisinä temaattisina keskusteluina. Vuonna 2023 pidetään eduskuntavaalit ja uusi valtioneuvoston aluekehittämispäätös valmistellaan uuden hallitusohjelman valmistumisen jälkeen. Aluekehittämispäätökseen voidaan nostaa aluekehittämisen keskusteluista alueiden priorisoimia teemoja. Aluekehittämispäätöksen valmistelua tehdään syksyn 2023 aikana valtioneuvoston ja alueiden kesken yhteistyössä.

Temaattisten ALKE keskustelujen teemoiksi AUNE on valinnut kaksi teemaa: 1) osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus sekä 2) vihreä siirtymä. Näiden lisäksi 3. teema on ollut alueiden valmisteltavana. Aluekehitysjohtajien kokous (11.10.2022) esitti maakuntajohtajille keskustelujen 3. teemaksi: TKI-rahoituksen turvaaminen alueilla tai kokonaisturvallisuus (sisältäen huoltovarmuuden ja varautumisen). Samoin esitettiin, että keskustelujen teemaksi jo valittua vihreää siirtymää laajennetaan kaksoissiirtymäksi (vihreä ja digitaalinen) ja että sitä tarkasteltaisiin kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Maakuntajohtajien kokouksessa 2.11.2022 valitaan keskustelujen kolmas teema sekä tehdään mahdollinen esitys vihreän siirtymän teeman laajentamisesta. Maakuntajohtajien päätökset viedään AUNEn hyväksyttäväksi.

Osana ALKE keskusteluprosessia valmistellaan aluekehityksen tilanne- ja kehityskuva, joka toimii tietopohjana keskustelujen sisältöjen valmistelussa. Valmistelu tehdään sekä valtioneuvostossa että alueilla maakuntien liittojen johdolla. Viimemainitun tuloksena syntyy aluekehitystoimijoiden yhteinen näkemys maakunnan tilanteesta. Kainuussa tilanne- ja kehityskuvan laatii Kainuun liiton vetämä ennakointi- ja seurantaryhmä.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee kokouksessa ALKE keskustelujen valmistelujen tilanteen, keskustelujen teemat sekä viimeisimmän Kainuun tilannekuva-aineiston.

Erillisliitteenä vuoden 2023 alkekeskustelujen prosessin kuvaus

Lisätietoja asiasta aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja evästä Kainuun liiton virastoa näkökohdista, joita keskustelujen valmistelussa tulisi huomioida.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 19.12.2022 § 209

Vuoden 2023 aluekehittämisen keskustelut käydään 08.–09.02.2023 maakuntakohtaisten keskustelujen sijaan kaikille yhteisinä temaattisina keskusteluina.

Osana ALKE keskusteluprosessia valmistellaan aluekehityksen tilanne- ja kehityskuva, joka toimii tietopohjana keskustelujen sisältöjen valmistelussa. Kainuussa tilanne- ja kehityskuvan on laatinut Kainuun liiton vetämä ennakointi- ja seurantaryhmä. Tilannekuva toimitettiin Työ- ja elinkeinoministeriölle 21.11.2022 ja esiteltiin valtioneuvoston alke työryhmälle 30.11.2022.

Erillisliitteenä Kainuun ALKE tilanne- ja kehityskuva.

Kainuun tilannekuvassa keskeiseksi kehittämishaasteeksi on tunnistettu osaavan työvoiman riittävyyden turvaaminen, joka vaatii erityisiä toimenpiteitä, myös työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa. Kainuun ELY-keskuksessa on juuri valmisteltu Kainuun maahanmuuton tilannekuva, joka esitellään kokouksessa maakuntahallitukselle.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee kokouksessa ALKE keskustelujen valmistelujen tilanteen, keskustelujen teemat sekä viimeisimmän Kainuun tilannekuva-aineiston.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja evästä Kainuun liiton virastoa alke-keskusteluihin valmistautumisessa.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 23.01.2023 § 11

Alueiden uudistumisen neuvottelukunta AUNE linjasi 30.5.2022 kokouksessaan, että aluekehittämiskeskustelut järjestetään vuonna 2023 maakuntakohtaisten keskustelujen sijaan kaikille yhteisinä, temaattisina keskusteluina. Keskustelut käydään 8.–9.2.2023. Keskusteluissa käsiteltävät teemat ovat ilmiölähtöisiä ja poikkihallinnollisia ja ne liittyvät aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmaan ja aluekehityksen ajankohtaiseen tilannekuvaan.

Vuonna 2023 tullaan valmistelemaan uusi aluekehittämispäätös kevään eduskuntavaalien ja uuden hallituksen hallitusohjelman valmistumisen jälkeen. Aluekehittämispäätöksen valmistelussa hyödynnetään aluekehittämisen keskustelujen havaintoja ja alueiden näkemyksiä. Aluekehittämispäätöksen valmistelua tehdään lisäksi syksyn 2023 aikana laajassa yhteistyössä ja kytkettynä muuhun aluekehittämisen vuoropuheluun.

Alueiden uudistumisen neuvottelukunta (AUNE) linjasi kokouksessaan 7.12.2022 vuoden 2023 aluekehittämisen keskustelujen teemat, jotka on valmisteltu vuoropuhelussa valtioneuvoston ja alueiden kanssa:

1. Vihreä ja digisiirtymä, sis. TKI-toiminta
2. Osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus, sis. TKI
3. TKI 3. Huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus, sis. TKI

Maakunnille on jaettu temaattisiin työpajoihin puheenvuorot (5 min/maakunta). Kainuu pitää puheenvuoron 8.2.2023 Vihreä- ja digisiirtymä (sis. TKI) -työpajassa.

ALKE-keskustelut pidetään Helsingissä 8.-9.2.2023. Läsnä tilaisuudessa on 100 – 120 henkilöä ja maakuntien osallistujamäärä on rajattu maksimissaan 3 henkilöön. Tilaisuutta on mahdollista seurata myös etäyhteydellä. Läsnäosallistujat pitää ilmoittaa 20.1.2023. Kainuusta tilaisuuteen osallistuvat maakuntajohtaja, aluekehitysjohtaja sekä Kainuun Ely-keskuksen ylijohtaja. Maakuntahallitukselle toimitetaan linkki tilaisuuden etäosallistumista varten.

Aluekehittämiskeskusteluprosessiin on lisäksi valmisteltu uutena elementtinä syksyllä 2023 mahdollisesti järjestettäviä poliittisen johdon aluekehittämiskeskusteluja, jotka olisivat jatkoa helmikuun virkamieskeskusteluille ja mahdollistaisivat uuden hallituksen ja alueiden vuoropuhelun hallituskauden alussa. Näihin osallistuisi valtioneuvoston ja maakuntien poliittista johtoa aluekehittämisestä vastaavan ministerin johdolla. Poliittisen johdon aluekehittämiskeskusteluja valmistellaan kevään ja kesän aikana uuden hallituksen näkemyksen

mukaan. Näissä voidaan käsitellä helmikuun aluekehittämiskeskustelujen johtopäätöksiä, uuden hallituksen aluekehittämistoimia sekä muita poliittista ratkaisua edellyttäviä asioita. Keskustelu pohjustaisi myös uuden hallituksen aluekehittämisen painopistepäätöksen valmistelua

Erillisliitteenä Työ- ja elinkeinoministeriön kirje 2.1.2023
VN/18052/2022-TEM-18

Osana ALKE keskusteluprosessia on valmisteltu aluekehityksen tilanne- ja kehityskuva, joka toimii tietopohjana keskustelujen sisältöjen valmistelussa. Tilannekuvassa on hyödynnetty Kainuun aluetalouden tuoreimpia suhdannetietoja, joista julkaistiin 21.12.2022 tuorein suhdannekatsaus.

Katsauksen mukaan suhdannekehitys on jatkunut Kainuussa varsin positiivisena pessimistisistä ennakko-odotuksista huolimatta. Kainuun kärkitoimialojen suhdanteet jatkoivat kasvuaan vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Kaikkien kärkitoimialojen liikevaihto kasvoi metalliklusteria lukuun ottamatta ja henkilöstömäärät kasvoivat kaikissa muissa paitsi biotaloudessa ja metsä- ja puuklusterissa. Kainuun kärkitoimialojen liikevaihto on noin 1,54 miljardia euroa ja henkilöstömäärä on lähes 7400 henkilöä. Suhdannekatsaus on luettavissa kokonaisuudessaan Kainuun liiton Ennakointi – Kuiskintaa Kainuusta sivustolta: [Kainuun kärkitoimialat tahkoavat tulosta – erinomainen työllisyystilanne taklaa taantumaa - Kainuun liitto](#)

Maakuntahallitukselle esitellään lyhyesti Kainuun tuorein suhdannekatsaus.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 044 574 0804 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja evästää Kainuun liiton virastoa alke-keskusteluihin valmistautumisessa.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 13.02.2023 § 27

Maakuntien ja ministeriöiden väliset aluekehityskeskustelut käytiin 8.-9-2.2023. ALKE keskustelujen teemat ovat: vihreä ja

digisiirtymä, osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus sekä huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus. Kaikki työryhmät sisälsivät tutkimus- kehitys ja innovaatiotoiminnan näkökulman.

Kainuu osallistui työryhmään digitaalinen ja vihreä siirtymä. Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat valmistelivat puheenvuorot tähän työryhmään yhteistyössä niin, että Pohjois-Karjala puhui vihreästä siirtymästä, Etelä-Savo energiasiirtymästä ja Kainuu digisiirtymästä. Kainuun digisiirtymä esityksessä tuodaan esille 1) osaamiseen, 2) infrastruktuuriin, 3) julkisiin palveluihin sekä 4) yritystoimintaan liittyviä näkökulmia.

Erillisliitteenä on maakuntien vihreä- ja digitaalinen siirtymä teeman esitykset.

Itä- ja Pohjois-Suomen esityksissä ei tuoda esille maakuntakohtaisia asioita, vaan lähetymisperspektiivi on laajempi: koko Itä- ja Pohjois-Suomen sekä osittain myös kaikkien maakuntien yhteisiä näkökulmia esille tuova. Nostettavissa näkökohdissa esitetään, että ne tulisi huomioida aluekehittämispäätöksen kirjauksia valmisteltaessa.

Keskusteluissa käsiteltävät teemat ovat ilmiölähtöisiä ja poikkihallinnollisia, ja ne liittyvät aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmaan ja aluekehityksen ajankohtaiseen tilannekuvaan. Vuonna 2023 tullaan valmistelemaan uusi aluekehittämispäätös kevään eduskuntavaalien ja uuden hallituksen hallitusohjelman valmistumisen jälkeen. Aluekehittämispäätöksen valmistelussa hyödynnetään aluekehittämisen keskustelujen havaintoja ja alueiden näkemyksiä. Aluekehittämispäätöksen valmistelua tehdään lisäksi syksyn 2023 aikana laajassa yhteistyössä ja kytkettynä muuhun aluekehittämisen vuoropuheluun.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee kokouksessa ALKE-keskustelujen keskeisen sisällön ja keskusteluista tehdyt alustavat johtopäätökset.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja linjaa, miten keskustelujen antia tulee hyödyntää Kainuun kehittämisessä sekä maakuntien ja valtioneuvoston välisessä yhteistyössä.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Maakuntien ja ministeriöiden väliset aluekehityskeskustelut käytiin 8.-9.2.2023. ALKE keskustelujen teemat ovat: 1) vihreä ja digisiirtymä, 2) osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus sekä 3) huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus. Kaikki työryhmät sisälsivät tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan näkökulman. Kainuu osallistui työryhmään digitaalinen ja vihreä siirtymä. Itä- ja Pohjois-Suomen esityksissä näkökulma oli koko Itä- ja Pohjois-Suomen sekä osittain myös kaikkien maakuntien yhteisiä näkökulmia esille tuova. Nostettavissa näkökohdissa esitetään, että ne tulisi huomioida aluekehittämisspätöksen kirjauksia valmisteltaessa.

Työ- ja elinkeinoministeriön toimittamana on valmistunut aluekehittämiskeskustelujen 2023 kooste. ALKE keskustelujen havaintoja hyödynnetään valmisteltaessa aluekehittämisspätöstä, joka laaditaan uuden hallituksen hallitusohjelman valmistumisen jälkeen.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee koosteen.

Erillisliitteenä on Keskeisimmät nostot ALKE keskustelujen 2023 käsitellyistä teemoista (TEM 21.2.2023).

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja evästää Kainuun liiton virastoa siitä, mitä näkökohtia tulevan aluekehittämisspätöksen valmistelussa painottaa.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Työ- ja elinkeinoministeriö kokoaa vuoden 2023 ALKE keskustelujen vaikuttavuudesta seurantatietoja. Maakuntaliitoilta tiedustellaan niiden omia toimia valtakunnallisten ALKE

keskustelujen 2023 teemoista (1. Vihreä- ja digisiirtymä, 2. Osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus, 3. Huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus). Seurannan taustaksi TEM on koonnut ja lähettänyt maakuntiin ALKE keskustelujen 2023 johtopäätökset -muistion (ks. erillisliite).

Seuraavassa tiivistelmä vastauksista (vastaukset laajemmin erillisliitteenä).

1. Miten vihreä- ja digisiirtymää on edistetty?

Vihreä siirtymä

Kainuun maakuntasuunnitelmassa 2040 ja maakuntaohjelmassa 2022 – 2025 vihreä ja oikeidenmukainen siirtymä on yksi painopiste.

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Kainuulle EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027 oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahoitusta 14,9 milj.€, josta vähintään puolet allokoituu Kainuun liitolle ja loput Pohjois-Pohjanmaan Ely keskukselle. Rahoitus ohjataan Kainuun oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman mukaisiin hankkeisiin. JTF-rahoituksesta on toteutettu yksi rahoitushaku, joka päättyi 1.8.2023 ja jossa myönnetään JTF rahoitusta todennäköisesti yli 4 miljoonaa euroa.

Kainuun liitossa on käynnistynyt Kainuun vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän toimeenpanon aktivointihanke, jolla aktivoidaan ja tuetaan Kainuun hanketoimijoita hyödyntämään vihreän siirtymän rahoituksia. Kainuun liitto koordinoi maakunnallista ilmasto- ja ympäristöasioiden neuvottelukuntaa, joka tekee maakuntahallitukselle, kunnille ja muille Kainuun toimijoille ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyviä aloitteita ja käynnistää kehittämishankkeita.

Kainuussa vireillä olevan tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen (maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2023) tavoitteena on mm. mahdollistaa seudullisesti merkittävän kokoluokan tuulivoimatuotannon toteuttamis- ja toimintaedellytykset Kainuussa ja yhteen sovittaa nämä tarpeet muiden maankäytön tarpeiden kanssa. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen tavoitteeksi vuodelle 2035 on asetettu noin 330 uutta teollisen kokoluokan tuulivoimalaa. Kainuun voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan osoittamista tuulivoimaloiden alueista vuoteen 2022 mennessä on rakennettu kaksi (yht. 39 tuulivoimalaa), jotka ovat vaatineet noin 370 milj. euron investointeja. Tuulivoimarakentaminen jatkuu Kainuussa aktiivisena.

Merkittävä osa Kainuun valmisteilla olevista investoinneista liittyy vihreään siirtymään. Kainuussa on vireillä yht 2,2 miljardin euron vihreän siirtymän investoinnit vuoteen 2030 mennessä. Investointeja kohdistuu seuraaville toimialoille: tuulivoima, metsäbiotalous, kaivannaisala, biokiertotalous, liikenteen vihreä siirtymä.

Digitaalinen siirtymä

Kajaanin Renforsin Rantaan sijoitettu CSC:n LUMI supertietokone on osa kymmenen Euroopan maan ja Euroopan unionin EuroHPC -yhteisyrityksen supertietokoneinvestointia. LUMI saatiin käyttöön vuonna 2022 ja sen vuoden lopulla LUMI yhdistettiin ohjaamaan Suomen ensimmäistä, VTT:n Espoon Otaniemeen sijoitettua, Helmi -kvanttietokonetta. LUMI on Euroopan nopein ja maailman kolmanneksi nopein supertietokone ja yksi vihreimmistä datakeskuksista. LUMI on edistyksellisimpiä alustoja tekoälylle. LUMI-supertietokoneen kapasiteetista 20 % on varattu yritysten käyttöön ja tämän yrityskäytön aktivoiminen on Kainuun maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen painopiste.

Suomalainen Cinia Oy on edelleen mukana kansainvälisessä konsortiossa, joka valmistelee vuoden 2026 lopulla valmistuvaa arktista merikaapelia Euroopan ja Aasian välille. Kainuu on osallistunut hankevalmisteluihin CSC Oy:n vetämän konsortion kautta. Kainuun tavoitteena on saada datakaapelin kulkemaan itäisen Suomen ja Kajaanin kautta.

Kainuun liiton kahdessa tähän mennessä toteutetussa ohjelmakauden 2021 – 2027 EAKR haussa on kohdennettu EAKR rahoitusta yhteensä reilut 3 miljoonaa euroa digitaalista siirtymää edistäviin hankkeisiin. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yritysrahoituksia on kohdennettu digitalisaation edistämiseen.

2. Miten osaavan työvoiman saatavuutta ja alueellista liikkuvuutta on edistetty?

Kainuussa tehostetaan maakunnallista sopimuksellista yhteistyötä osaavan työvoiman riittävyyden turvaamiseksi. Sopimukselliselle yhteistyölle asetetaan koordinaatioryhmä, jossa kaikki osapuolet ovat edustettuina. Koordinaatioryhmän koollekutsumisvastuu ja puheenjohtajuus on Kainuun liitolla. Valtioneuvosto osallistuu yhteistyöhön vuosittain pidettävien Kainuun ja valtioneuvoston aluekehittämisen keskustelujen kautta, joissa sovitaan osaavan työvoiman saatavuutta parantavia toimenpiteitä.

TE-palvelut 2024 -uudistus: vuoden 2025 alussa siirretään Kainuussa TE-palvelujen järjestämisvastuu kuntien välisessä yhteistyösopimuksessa sovittavalla tavalla vastuukunnalle, Kajaanille ja mukaan tuleville kunnille (kaikki Kainuun kunnat, Kuusamo ja Taivalkoski), jotka muodostavat uuden Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen. Kainuun maakuntaohjelmassa uudistukselle on asetettu maakunnallisia tavoitteita, joiden toteuttamista em. sopimuksellinen yhteistyö tehostaa.

Kainuun yhteisen edunvalvonnan tuloksena Oulun yliopisto käynnistää varhaiskasvatuksen ja erityispedagogiikan tutkintokoulutuksia yhteistyössä Kajaanin ja Iisalmen kaupunkien kanssa syksyllä 2024 Kajaanissa (yhteensä 80 aloituspaikkaa). Kainuussa on toteutettu lukuisia työllisyysasteeseen ja kansainväliseen työvoimaan kohdistuvaa kehittämishanketta.

3. Miten huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta on edistetty?

Edunvalvonnassa huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta on on tuotu aktiivisesti esille. Lentoliikenteen ja saavutettavuuden turvaamiseksi on vauhditettu kansainvälisen matkailun kasvua Kainuuseen merkittävällä hankekohtenuksella. Menossa olevassa Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamisessa keskeisiä lähtökohtia ovat huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisessa käsitellään tuulivoiman lisäksi valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, pohjavesialueita ja voimajohtojen kehittämistarpeita. Energiantuotannon, puhtaan veden saannin ja voimajohtoverkon maankäyttötarpeiden huomioiminen ja yhteensovittaminen muiden maankäyttötarpeiden kanssa maakuntakaavoituksessa edistää omalta osaltaan huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta.

Kontiomäki-Oulu radan liikennepaikkojen uudistaminen sekä käynnissä oleva Kontiomäki-Pesiökylän radan perusparannus sekä Pesiökylän raakapuuterminaalin rakentaminen ja Hyrynsalmen raakapuuterminaalin parantaminen lisäävät huoltovarmuutta. Vuosangan harjoittelun alueen kehittämiseksi on käynnistetty Puolustusteollisuuden TKI- ja osaamistarpeet – uusia mahdollisuuksia Kainuussa – Vuosanka AKKE-rahoitteinen hanke, joka tähtää puolustusteollisuuden hyödyntämiseen aluekehityksessä ja tavoittelee mm. puolustusteollisuusklusteria Kainuuseen.

4. Keskeiset viestit valtioneuvostolle

Lentoliikenne

Hallitusohjelman mukaan Suomen sisäistä lentoliikennettä kehitetään ensisijaisesti markkinaehtoisesti, mutta turvataan huoltovarmuuden, vientiteollisuuden ja matkailun kannalta tärkeät lentoyhteydet tarvittaessa ostopalveluliikenteellä. VM:n esityksen mukaan lentoliikennettä voidaan ostaa paikkakunnille, joille matka-aika Helsingistä junalla on yli 3 tuntia. Kainuussa tämä kriteeri täyttyy. Kainuun tavoitteena on päästä markkinaehtoiseen liikenteeseen. Nykyinen ostoliikennejakso päättyy huhtikuun 2024 lopussa. Siihen mennessä markkinaehtoista lentoliikennettä ei ole mahdollista järjestää. Kajaanin kenttä on ostoliikenteen piirissä olleista maakuntakentistä lähimpänä markkinaehtoista lentoliikennettä, jonka aikaansaaminen pitää mahdollistaa jatkamalla ostoliikennettä väliaikaisesti mutta riittävän pitkällä sopimuksella. Toimivat lentoyhteydet Kajaanin ja Helsingin välillä ovat välttämättömiä Kainuun elinkeinoelämälle ja matkailulle. Valtion tulee vastata julkisen palvelun veloitteesta ja kattaa ostoliikenne 100-prosenttisesti. Jotta lennot voisivat jatkua ilman taukoja, pitäisi Traficomilla käynnistää uusien lentojen kilpailutus lokakuussa.

Alueiden kansallinen kehittämisrahoitus

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen kansallisen rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja sen määrää tulee tulevaisuudessa lisätä. EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen varjolla ei tule ajaa kansallista kehittämisrahoitusta alas.

Itäisen Suomen visio ja Pohjoinen ohjelma

Hallitusohjelmassa mainituille Itäisen Suomen visiolle (TEM 2023:9 "Itäinen Suomi – uusi suunta, Visio ja teot") sekä Pohjoinen ohjelmalle pitää kohdentaan valtion budjetissa ohjelmien vaikuttavan toteutuksen mahdollistava rahoitus.

Savonrata ja Karjalanrata

Hallitusohjelmassa mainituille Savonradan nopeuttamiseen ja perusparannuksiin sekä Karjalanradan kehittämiseen pitää kohdentaan väyläverkon investointiohjelmassa ja valtion budjetissa hallitusohjelman kirjausten vaikuttavan toteutuksen mahdollistava rahoitus.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas kertoo 2023 ALKE keskustelujen raportoinnin tilanteen.

Erillisliitteenä Valtion ja maakuntien aluekehittämiskeskustelut 2023 johtopäätökset (TEM) sekä Kainuun liiton alustavat vastaukset TEM:lle ALKE 2023 seurannan kysymyksiin.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation sekä linjaa ALKE 2023 keskustelujen raportoinnissa valtioneuvostolle toimitettavia Kainuun aluekehittämisen prioriteetteja erillisliitteen mukaisesti.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
